

Τίτλος του Έργου:

Ανάλυση κύκλου ζωής (ΑΚΖ) ως υποστηρικτικό εργαλείο λήψης αποφάσεων για την οικολογική παραγωγή ελαιολάδου.

Στόχοι του έργου:

Στόχος του έργου είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ΑΚΖ της παραγωγής ελαιολάδου σε τρεις χώρες της Μεσογείου, την Ελλάδα, την Κύπρο και την Ισπανία. Η υφιστάμενη κατάσταση θα καταγραφεί και αξιολογηθεί και θα αναπτυχθεί η κατάλληλη μεθοδολογία ΑΚΖ. Θα αναπτυχθούν οι κατάλληλοι συντελεστές για κάθε στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας (καλλιέργεια ελαιόδενδρων, παραγωγή ελαιολάδου, συστήματα διαχείρισης αποβλήτων και η μεταφορά του ελαιολάδου προς τους χώρους εμπορίας) και θα καθορισθούν οι επιδράσεις στην ποιότητα του τελικού προϊόντος, οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία και το λειτουργικό κόστος. Η εφαρμογή της ΑΚΖ επιτρέπει την σύγκριση των διάφορων πρακτικών και τον καθορισμό των σταδίων τα οποία μπορούν να επανασχεδιασθούν / βελτιστοποιηθούν. Θα αναπτυχθούν προδιαγραφές και θα προταθούν μέτρα για την βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας για τις υπό εξέταση περιπτώσεις. Το καινοτόμο εργαλείο ΑΚΖ μπορεί να αξιοποιηθεί από τους εμπλεκόμενους στην παραγωγή ελαιολάδου ως ένα ολοκληρωμένο υποστηρικτικό εργαλείο λήψης αποφάσεων, έτσι ώστε να προωθηθούν και εφαρμοσθούν αποδοτικές πρακτικές εξαιρετικής περιβαλλοντικής – οικολογικής συμπεριφοράς.

Προβλεπόμενες δράσεις

Οι δράσεις και τα μέσα που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου περιλαμβάνουν:

- Ανάλυση της εθνικής, Ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας και προτύπων τα οποία αφορούν στην εφαρμογή της ΑΚΖ σε διάφορες παραγωγικές διαδικασίες, την περιβαλλοντικά φιλική λειτουργία των βιομηχανικών μονάδων και την εφαρμογή των γεωργικών πρακτικών με καλή περιβαλλοντική συμπεριφορά
- Καθορισμός και αξιολόγηση των πρακτικών καλλιέργειας των ελαιόδενδρων (άρδευση, χρήση παρασιτοκτόνων), των διαδικασιών παραγωγής ελαιολάδου (διφασικά ή τριφασικά συστήματα παραγωγής), των πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων και της εμπορίας του ελαιολάδου στις υπό εξέταση περιοχές
- Ανάπτυξη της κατάλληλης μεθοδολογίας ΑΚΖ – καθορισμός των συντελεστών που θα αφορούν στις ροές υλικών και την χρήση ενέργειας – ανάπτυξη της ΑΚΖ
- Εφαρμογή της μεθοδολογίας ΑΚΖ στις 3 υπό εξέταση περιοχές, το Δήμο Βουκολίων (Κρήτη), της περιοχής Λυθροδόνα στην επαρχία Λευκωσίας στην Κύπρο και την επαρχία Teruel στο Bajo Aragón στην Ισπανία, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης τα οποία θα έχουν ήδη καθορισθεί
- Αξιολόγηση των στοιχείων της απογραφής του κύκλου ζωής για κάθε περιοχή

- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε περίπτωση με τη χρήση κατάλληλων περιβαλλοντικών δεικτών
- Καθορισμός των μειονεκτικών σημείων κάθε διαδικασίας (π.χ. μέγεθος του μύλου παραγωγής ελαιολάδου το οποίο επηρεάζει σημαντικά την οικονομία της κλίμακας) και βελτιστοποίηση του κύκλου ζωής με πιθανή υιοθέτηση επανασχεδιασμού ή τροποποιήσεων της παραγωγικής διαδικασίας, όπου αυτό κριθεί απαραίτητο
- Ανάπτυξη κατάλληλου τεχνικού εγχειριδίου το οποίο θα περιλαμβάνει δράσεις, μέτρα, κατευθυντήριες οδηγίες και προδιαγραφές για την υιοθέτηση των βέλτιστων πρακτικών σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής του ελαιολάδου
- Διάχυση της προόδου και των αποτελεσμάτων του έργου (μέσω ταξιδιών, συνεδρίων, εργαστηρίων, ιστοσελίδας, έντυπο υλικό)
- Διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για όλους όσοι εμπλέκονται στην παραγωγή ελαιολάδου
- Διαχείριση του έργου και υποβολή εκθέσεων προς την Ε.Ε

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα θα αξιοποιηθούν ως υποστηρικτικά εργαλεία λήψης αποφάσεων αναφορικά με: i) υιοθέτηση κατάλληλων πρακτικών καλλιέργειας των ελαιόδενδρων (π.χ. πρακτικές άρδευσης, χρήση χημικών παρασιτοκτόνων ή περιβαλλοντικά φιλικών βιοχημικών), ii) υιοθέτηση των κατάλληλων πρακτικών παραγωγής ελαιολάδου με τις οποίες μειώνονται οι περιβαλλοντικές πιέσεις και οι ενεργειακές απαιτήσεις (π.χ. συμβατικοί μύλοι, συστήματα διφασικής ή τριφασικής φυγοκέντρισης), iii) πρόληψη/ελαχιστοποίηση των αποβλήτων που παράγονται – υιοθέτηση περιβαλλοντικά φιλικών πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων (π.χ. κομποστοποίηση ή αποτέφρωση των στερεών αποβλήτων, ανάκτηση προϊόντων με προστιθέμενη αξία από τα υγρά απόβλητα). Το αποτέλεσμα του έργου αυτό θα αξιοποιηθεί ως ένα πιλοτικό επιδεικτικό εργαλείο για την προώθηση της οικολογικής παραγωγής ελαιολάδου και θα αναφέρεται σε όλες τις ελαιοπαραγωγές χώρες, αφού θα λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος ζωής, από την καλλιέργεια των ελαιοδένδρων, τη μεταφορά των ελιών, την παραγωγή του ελαιολάδου και τη διαχείριση των αποβλήτων.

Στάδια του έργου

Το έργο αποτελείται από 6 στάδια, τα οποία περιγράφονται στη συνέχεια:

Στάδιο 1: Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης

Στόχοι – Δράσεις:

- Ανάλυση της Ευρωπαϊκής, εθνικής και διεθνούς νομοθεσίας καθώς και των προτύπων αναφορικά με την εφαρμογή της ΑΚΖ σε παραγωγικές διαδικασίες και την λειτουργία βιομηχανικών και αγροτικών εγκαταστάσεων με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον

- Καθορισμός και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με την παραγωγή ελαιολάδου στις υπό εξέταση περιοχές (πρακτικές καλλιέργειας, άρδευσης, χρήση φυτοφαρμάκων, παραγωγή ελαιολάδου, διαχείριση αποβλήτων, κ.λπ.)
- Εξέταση υφιστάμενη συστημάτων ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής για την παραγωγή ελαιολάδου, με έμφαση στην εφαρμογή ΑΚΖ και άλλων περιβαλλοντικών πολιτικών και εργαλείων – Περιγραφή επιτυχών συστημάτων

Στάδιο 2: Ανάπτυξη της μεθοδολογίας ΑΚΖ

Στόχοι – Δράσεις:

- Εξέταση υφιστάμενων συστημάτων ΑΚΖ – Καθορισμός των αρχών και των κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη της ΑΚΖ
- Καθορισμών των ροών υλικών και ενέργειας καθώς και των αντιστοίχων συντελεστών – Καθορισμός της μονάδας αναφοράς και των ορίων του υπό εξέταση συστήματος
- Ανάπτυξη της μεθοδολογίας ΑΚΖ με τη χρήση λογισμικού για την πραγματοποίηση των απαραίτητων υπολογισμών αναφορικά με τις περιβαλλοντικές πιέσεις και επιπτώσεις\

Στάδιο 3: Εφαρμογή της ΑΚΖ στις υπό εξέταση περιοχές

Στόχοι – Δράσεις:

Εφαρμογή της μεθοδολογίας της ΑΚΖ στις υπό εξέταση περιοχές, όπως ο Δήμος Βουκολιών, με σκοπό την εξαγωγή αποτελεσμάτων αναφορικά με τις περιβαλλοντικές πιέσεις κι τις αντίστοιχες επιπτώσεις από την καλλιέργεια ελιάς και την παραγωγή ελαιολάδου. Για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων αυτών θα χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία που θα παρέχουν οι εμπλεκόμενοι φορείς, σε καθεμιά περιοχή

Στάδιο 4: Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων – Καθορισμός των επιπτώσεων – βελτιστοποίηση του συστήματος

Στόχοι – Δράσεις:

- Αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων με βάση την ΑΚΖ σε καθεμιά περιοχή. Σε καθένα ρύπο θα αντιστοιχηθούν περιβαλλοντικές επιπτώσεις και θα ληφθούν υπόψη και κοινωνικό- οικονομικοί παράγοντες για τον καθορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων\
- Βελτιστοποίηση του συστήματος
- Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών για την περιβαλλοντικά φιλική παραγωγή ελαιολάδου (καθαρές τεχνολογίες, απαιτούμενες αλλαγές, στην παραγωγή ελαιολάδου, κ.λπ.)
- Ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και προδιαγραφών για την εφαρμογή ΑΚΖ

- Προτάσεις σχετικά με πολιτικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς κατά την παραγωγή ελαιολάδου (πηγές χρηματοδότησης, αξιολόγηση της αγοράς, χρήση οικονομικών εργαλείων)

Στάδιο 5: Διάχυση των αποτελεσμάτων

Στόχοι – Δράσεις:

- Εκπαίδευση όσων εμπλέκονται στην παραγωγή ελαιολάδου στις υπό εξέταση περιοχές για την εφαρμογή της AKZ και την βελτιστοποίηση της δραστηριότητάς τους από περιβαλλοντική άποψη. Θα λάβει χώρα 1 σεμινάριο ανά υπό εξέταση περιοχή, όπου οι εμπλεκόμενοι (αγρότες, παραγωγοί, διανομείς, κ.λπ) θα ενημερωθούν για τα αποτελέσματα της AKZ, τις προτάσεις βελτίωσης, τις πηγές χρηματοδότησης, κ.λπ.
- Ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων μέσω διεθνούς συνεδρίου, ιστοσελίδας, άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά, φυλλάδια, κλπ.

Στάδιο 6: Διαχείριση του έργου

Στόχοι – Δράσεις:

- Υποβολή απαιτούμενων εκθέσεων παραδοτέων
- Επίλυση τυχόν τεχνικών και οικονομικών προβλημάτων

Εμπλοκή Δήμου Βουκολιών

- Συλλογή στοιχείων σχετικά με την καλλιέργεια ελιάς και την παραγωγή και διακίνηση ελαιολάδου στην περιοχή
- Συμμετοχή στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή της AKZ
- Ανταλλαγή εμπειριών με Κύπρο και Ισπανία, όσον αφορά στην παραγωγή ελαιολάδου
- Συμμετοχή στη διοργάνωση σεμιναρίου και στη διάδοση των πληροφοριών για τα αποτελέσματα του έργου

